

SYMBOLE BOŻEGO NARODZENIA

Dekoracje, którymi pięknie ozdabiamy dom na Boże Narodzenie, mają swoje znaczenie.

Najważniejszym symbolem Bożego Narodzenia jest **choinka**. Według tradycji choinka była zawsze zdobiona świecami lub kolorowymi światełkami. W ten sposób stała się symbolem światła i nadziei, a także życia.

Gwiazda na szczycie symbolizuje Gwiazdę Betlejemską, za którą podążali Trzej Królowie.

Jabłka, kiedyś obowiązkowa ozdoba choinkowa to pamiątka po rajskim jabłuszku, zastąpiona dzisiaj przez czerwone bombki.

Złocene orzechy wieszane kiedyś na choinkach to pogański symbol dobrobytu i siły.

Łańcuchy choinkowe to symbol węża - rajskiego kusiciela.

Światełka (dawniej świeczki) mają przywołać na myśl „światłość nad światłościami”.

Dzwoneczki oznaczają dobrą nowinę i radość.

Popularne **czerwono-złote ozdoby** sięgają tradycji pogańskiej, w której kolory te symbolizują bogactwo. Czerwień ma także odpędzać choroby.

Nieodłącznym elementem jest **jemioła**. Jemiołę zazwyczaj wiesza się nad wigilijnym stołem, często również zdobi się nią drzwi. Zgodnie z panującym zwyczajem, zakochani, którzy pocałują się pod jemiołą, będą szczęśliwi przez długie lata. Według podań i wierzeń ludowych mężczyzna, który zerwie ostatni owoc z krzewu, będzie cieszył się największą płodnością.

Światło świec jest symbolem nadziei i światłości Jezusa rozpraszającego mroki zła, a **zielone gałązki** to symbol życia wiecznego. Zapalanie świec oznacza czuwanie i gotowość na przyjście Chrystusa.

Sianko - garść siana położona pod obrusem ma oznaczać ubóstwo i żłóbek, w którym przyszedł na świat Jezus Chrystus.

Symbol **12 potraw** ma odpowiadać liczbie apostołów. Kiedyś była symbolem luksusu i bogactwa i dostatku.

Owoce: jabłka to symbol miłości, zdrowia i pokoju. Suszone śliwki odpędzają złe moce, zapewniają długowieczność. Gruszki przedłużają życie, sprawiają, że pieniądze będą do nas napływać.

Mak jest symbolem płodności, jednocześnie nadzieją na spokojny sen, łączność z innym światem. Miał zapewnić ciszę, spokój, czystość, zmartwychwstanie, pociechę i zapomnienie.

Orzechy jedzone w trakcie wieczery wigilijnej, chronią przed bólem zębów. Natomiast potrawy z dodatkiem miodu, zapewniają przychylność sił nadprzyrodzonych.

Ziarna zbóż i wypieki mają zapewniać pomyślność w nadchodzącym roku. Samo zaś zboże uznawane jest za źródło życiodajnej mocy i plenności. Chleb to dobrobyt.

Kapusta - w wierzeniach ludowych przypisuje się temu warzywu wręcz życiodajną siłę, która sprawi, że po długiej zimie cała przyroda ponownie obudzi się do życia.

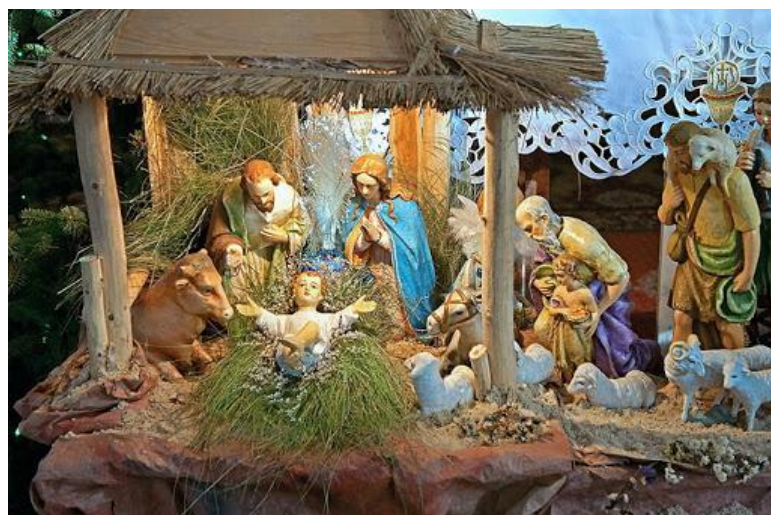
Ryby - przypisuje się im przede wszystkim znaczenie religijne: w Wigilię przypominają o **chrzcie**, zmartwychwstaniu i nieśmiertelności oraz odradzaniu się życia.

Grzyby obowiązkowo musiały pojawić się na wigilijnym stole, np. smażone, panierowane w bułce tartej kapelusze. Zapewniały w nadchodzącym roku dostatek i zdrowie.

Symbol **pierwszej gwiazdki** według Pisma Świętego to Gwiazda Betlejemska, która doprowadziła trzech króli (Kacpra, Melchiora i Baltazara) do Betlejem. Na pamiątkę tego wydarzenia dzieci z niecierpliwością wyczekują pierwszej gwiazdki na niebie - symbolizuje ona początek celebrowania świąt Bożego Narodzenia.

Opłatek - zwyczaj dzielenia się opłatkiem nie jest do końca wyjaśniony i tak naprawdę nieznane jest jego pochodzenie. Wydaje się, że można upatrywać w tym geście starochrześcijańskiego zwyczaju łamania się chlebem, a co za tym idzie – może on symbolizować pierwszą czynność eucharystyczną. Nie można wykluczać że słowo „opłatek” ma swoją genezę w łacińskim „oblata”, co oznacza dar ofiarowany Bogu.

Śpiewanie kolęd po wieczerzy wigilijnej nie może zabraknąć. Pierwsza polska kolęda pochodzi z roku 1424 - mowa tutaj o „Zdrów bądź królu anielski”. Z XV wieku pochodzi również popularna „Anioł pasterzom mówił”. Zbiory kolęd i pastorałek publikowano w książeczkach, zwanych kantyczkami. Najwięcej bożonarodzeniowych pieśni powstało na przełomie XVII i XVIII wieku.

Do symboli świąt Bożego Narodzenia należy także **szopka bożonarodzeniowa**. Tradycyjnie buduje się je w kościołach oraz na rynkach miast, często spotkać w nich można także żywe zwierzęta.

Pierwsze szopki były bardzo skromne, przedstawiały sam żłóbek wraz z wołkiem i osiołkiem. Taki obraz zaczerpnięto bezpośrednio od proroka Izajasza: „Wół rozpozna swego pana i osioł żłób swego właściciela. Izrael na niczym się nie zna, lud mój niczego nie rozumie”.

We współczesnych stajenkach oprócz wiernych zwierząt są także Maryja i Święty Józef, pasterze, Trzej Królowie.

Kolory Bożego Narodzenia to zielony i czerwony. Zielony jest kolorem nadziei oraz wierności, a czerwony symbolizuje krew Chrystusa przelaną dla odkupienia świata. Dlatego te kolory mają duże znaczenie w ozdobach bożonarodzeniowych.

Anna Listowska